

25.01.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**25 Ocak 2021
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

25 Ocak 2021 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Çankırı Karatekin Üniversitesi Dâru’l-Hadis İslam Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Ege Üniversitesi Aşı Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Translasyonel Tıp Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- İstanbul Gelişim Üniversitesi Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği
- Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Kariyer Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Ordu Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği
- Orta Doğu Teknik Üniversitesi Robotik ve Yapay Zeka Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

TEBLİĞLER

- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 396)’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 523)
- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 524)
- Çek Defterlerinin Baskı Şekline ve Bankaların Hamile Ödemekle Yükümlü Olduğu Miktarın Belirlenmesine İlişkin Tebliğ (Sayı: 2010/2)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2021/1)

TMO'dan buğday ithalatı açıklaması: Stoklarımız yeterli, yüksek fiyat tekliflerini kabul etmedik

400 bin ton ekmeklik buğday ithalat ihalesinde tekliflerin hepsinin kabul edilmediğini, dörtte birinin satın alındığını açıklayan Toprak Mahsulleri Ofisi, piyasalara müdahale edecek ve her türlü spekülâtif hareketleri önleyecek yeterli buğday stoku olduğunu bildirdi.



Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO), 22 Ocak Cuma günü yapılan 400 bin ton ekmeklik buğday ithalat ihalesinde tekliflerin hepsinin kabul edilmediğini dörtte birinin satın alındığını açıkladı. Yapılan açıklamada piyasalara müdahale edecek ve her türlü spekülâtif hareketleri önleyecek yeterli buğday stoku olduğu ifade edildi. Açıklamada, ayrıca 9 ay önce yerli buğday için açıklanan fiyatın o dönemki dünya fiyatlarının ton başına 20 dolar üstünde olduğu vurgulanan açıklamada elinde buğday olan üreticinin bugünkü fiyatlarla sattığı belirtildi.

Toprak Mahsulleri Ofisi'nin açıklaması şöyle:

"Kurumumuzca, 22 Ocak 2021 tarihinde gerçekleştirilen ekmeklik buğday ithalatı ihalesinde 400 bin tonluk tekliflerin tamamı kabul edilmemiş yalnızca dörtte biri kadar bir miktar satın alınmıştır.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) hububat piyasalarında düzenleyici kurum olarak kamu hizmeti yürütmektedir. Bu görevi yürütürken en önemli düzenleme aracı stoklarındaki

ürünlerdir. TMO stokları, piyasadaki spekülasyon hareketlerinin önüne geçilmesi anlamında sigorta görevi görmektedir.

TMO, öncelikle üreticilerimizden yaptığı iç alımlarla stoklarını oluşturmakta ardından ihtiyaç duyulması durumunda dış alım yolu ile stoklarını takviye etmektedir. Nitekim 2020/21 sezonunda hasat öncesinde 4 Mayıs tarihinde alım fiyatlarımız açıklanmış ve iç alımlarımız gerçekleştirilmiştir. Ardından farklı zamanlarda yapılan bir dizi dış alım ile stoklarımızın takviyesi yapılmıştır.

Dünya fiyatının üzerinde açıklamıştık

TMO'nun alım fiyatı ve ithalat bağlantı fiyatı arasındaki ilişki zaman zaman gündeme getirilmekte ve kamuoyunda yanlış bir algıya neden olmaktadır. TMO fiyat açıkladığı dönemde, alım fiyatları dünya fiyatlarının yaklaşık 20 \$/ton üzerinde gerçekleşmiştir. Fiyatımızın açıklandığı dönemden bu yana yaklaşık 9 ay geçmiştir. O dönem geçerli olan piyasa fiyatları bugün buğdayda 2.100-2.200 TL/ton seviyesinde seyretmektedir. Elinde hala ürün olan üreticimiz varsa bugün bu fiyatlardan ürününü pazarlayabilmektedir.

Yeterli stok var

TMO'nun yeni sezona kadar rahatlıkla yetecek miktarda stoku mevcuttur. Gerek iç alım gerek sezon içerisinde yaptığı ithalatlarla stoklarını belirli bir seviyeye getirmiş, sektörün ihtiyacını karşılamaktadır.

Yüksek fiyat nedeniyle tekliflerin dörtte biri kabul edildi

22 Ocak'ta Kuruluşumuzca mevcut stoklarımızı muhafaza etmek ve mümkün olduğunca dış alım yoluyla iç piyasa regülasyonunu sağlamak amacıyla ihtiyaten 400 bin tonluk ekmeklik buğday ithalat ihalesi gerçekleştirilmiş, fiyat teklifleri kalitesine göre 301,90-315,50 \$/ton arasında oluşmuştur. Ancak fiyatların yüksek bulunması nedeniyle tekliflerin tamamı kabul edilmemiş yalnızca dörtte biri kadar bir miktar ortalama 303 \$/ton fiyatla satın alınmıştır.

Bundan sonraki süreçte piyasa gelişmeleri her zaman olduğu gibi yakından takip edilerek Kuruluşumuz politikaları üretici ve tüketici menfaati birlikte gözetilerek oluşturulacaktır. Şunu belirtmek isteriz ki Kuruluşumuz geçmişte olduğu gibi yeni hasat döneminde de üreticimizi memnun edecek şekilde alım politikalarını oluşturacaktır."

İhaleyi kazanan firmalar

Toprak Mahsulleri Ofisi'nin açtığı 400 bin ton ekmeklik buğday ithalatında sadece 95 bin tonluk kısım onaylanarak satın alındı. Samsun, Trabzon ve Bandırma limanlarına teslim edilecek 95 bin ton ekmeklik buğday ihalesinin 25 bin tonunu Cargill, 45 bin

tonunu Rolweg ve 25 bin tonluk kısmını Orsett kazandı. İhalelerde ortalama fiyat ise ton başına 303 dolar oldu.

TMO ihalesini kazanan firmalar ve teslim limanları

Liman	Miktar(ton)	Kazanan	Fiyat (\$/ton)
Samsun	25.000	Cargill	303.90
Samsun	25.000	Rolweg	303.90
Trabzon	20.000	Rolweg	303.45
Bandırma	25.000	Orsett	301.90

Bakan Pakdemirli: 18 yılda 1,8 milyon hektar araziyi suya kavuşturduk

Son 18 yılda 600 baraj inşa ettiklerini, 1,8 milyon hektar araziyi suya kavuşturduklarını belirten Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, "Son 2,5 yılda Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'yle de 72 baraj, 80 gölet ve bent, 225 sulama tesisi, 46 içme suyu tesisi, 45 HES başta olmak üzere toplam 973 tesisi hizmete aldık." dedi.



Diyarbakır'daki baraj açılışları ve dolgu tamamlama töreninde konuşan Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, son 18 yılda Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın liderliğinde 81 ilin tamamını memba kalitesinde suya kavuşturduklarını, bereketli Anadolu topraklarını da modern sulama sistemleriyle buluşturduklarını söyledi.

Türkiye'nin su zengini bir ülke olmadığını, kurak ve yarı kurak coğrafyada yaşadıklarını dile getiren Pakdemirli, son yıllarda küresel ısınmanın etkilerini de ciddi şekilde hissetmeye başladıklarını, bu nedenle kaynaklardaki her bir damla suyu değerlendirmek ve verimli kullanmak için Bakanlık olarak var güçleriyle çalıştıklarını bildirdi.

"Son 18 yılda 600 baraj inşa ettik, 1,8 milyon hektar araziyi suya kavuşturduk. Son 2,5 yılda Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'yle de 72 baraj, 80 gölet ve bent, 225 sulama tesisi, 46 içme suyu tesisi, 45 HES başta olmak üzere toplam 973 tesisi hizmete aldık" diyen Pakdemirli, geçen yıl salgına rağmen Ilısu Prof. Dr. Veysel Eroğlu Barajı, Kars Barajı ve Sulaması, Konya Ovası 1, 2. ve 3. kısım sulamaları,

Hatay-Reyhanlı ve Gaziantep-Doğanpınar Barajı gibi ülkenin önemli sulama yatırımlarını tamamladıklarını anlattı.



İstanbul'un yıllık su ihtiyacının 7 katı

Bakanlık olarak 2021'i "Su ve Sulama Yatırımlarında Hamle Yılı" olarak belirlediklerini ve çalışmalarını hızlandırdıklarını kaydeden Pakdemirli, sulama yatırım bütçesini 2,4 kat artışla 15,3 milyar liraya çıkardıklarını belirtti.

Bu yıl yaklaşık 1,6 milyon dekar araziye sulamaya açmayı hedeflediklerini bildiren Pakdemirli, "Ayrıca 25 yer altı barajımız hazır. Bunu 2023'e kadar 150'ye ulaştırmayı hedefliyoruz. Sayın Cumhurbaşkanım, bugün Diyarbakır'da toplam 3 tesisi hizmete alıyoruz ve aynı zamanda GAP'ın en kilit projelerinden biri olan Silvan Barajı'nın gövde dolgu çalışmasını tamamlıyoruz. 7,3 milyar metreküp depolama hacmine sahip Silvan Barajı Projesi, Atatürk Barajı sulamasından sonra ülkemizin en büyük ikinci sulama projesidir. Temelden 175,5 metre yüksekliği ile kaya dolgu baraj tipinde ülkemizin ve Avrupa'nın en yüksek barajıdır. Silvan Barajı'nın büyüklüğünü kısaca anlatmak gerekirse barajda depolanacak su, İstanbul'un yıllık su ihtiyacının 7 katı kadar olacaktır. Barajın yüksekliği, katları 3 metre olan 60 katlı bir gökdelene eşittir. 177 kilometrekare yüzey alanı ile Elazığ'da bulunan 85 kilometrekarelik Hazar Gölü'nün iki katı yüzey alanına sahiptir." şeklinde konuştu.

"Ayçiçeğinde yurtdışına bağımlıyız"

Trakya Birlik Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Akgün, Türkiye'de 1 milyon 800 bin ton civarında ayçiçeği üretildiğini bunun dışında Türkiye'nin 3,5 milyon ton civarında ayçiçeğine ihtiyacı olduğunu belirtti. Akgün, "Biz bunun geri kalan kısmını yurt dışından almak zorundayız. Hal böyle olunca pandemi ve kuraklık üzerine gelince fiyatlar etkilendi" dedi



Trakya Birlik Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Akgün, Trakya'daki yağışların bu yılki rekolteyi olumlu etkileyeceğini, üretim artışıyla ayçiçeği yağı fiyatlarında da düşüş beklediklerini bildirdi.

Anadolu Ajansı'na konuşan Akgün, ayçiçeği yağında artışların salgınla beraber başladığını belirtti.

Akgün, 2019'da ayçiçeğinin tonunu 2 bin 500 liraya sattıklarını anımsatarak, "2019'da 5 kilogramlık ayçiçeği yağı 40 lira civarındaydı. Sonra 42 lira civarına gelmiş oldu ama 2020'de ve bu yıl 65-70 lira fiyatlar var rafta" diye konuştu.

Ayçiçeği yağı fiyatıyla ilgili bazı spekülasyonlar yapıldığını savunan Akgün, şöyle devam etti:

"Artış var mı, var. Ama bu artış sadece ayçiçeği yağı fiyatında değil, bütün hepsinde bir artış var. Bu artışlar soframıza bir şekilde yansiyacaktır ama çok şişkin bir piyasa var esasında. Biz yurt dışına bağımlıyız. Ürettiğimiz yağlık ayçiçeği 1 milyon 500 bin

ton civarında. Ülkemizde de 1 milyon 800 bin ton civarında ayçiçeği üretilmektedir. Bunun dışında 3,5 milyon ton civarında ayçiçeğine ihtiyacımız var. Biz bunun geri kalan kısmını yurt dışından almak zorundayız. Hal böyle olunca pandemi ve kuraklık üzerine gelince fiyatlar etkilendi."

Ayçiçeğinin tonu 400 dolardan 700-725 dolara çıktı

Akgün, yurt dışında 400 dolar seviyelerinde olan ayçiçeğinin tonunun 700-725 dolara çıktığını ifade etti.

Ayçiçeği yağı üretiminde girdi fiyatlarının da arttığını vurgulayan Akgün, şunları kaydetti:

"Bazı ürünlerde yüzde 60-70'e varan artışlar var. Tohum fiyatlarımızda bu yıl yüzde 24 artışıımız var. Geçen yıl yüzde 20 civarlarında bir artışıımız vardı, bu devam ediyor. Ayçiçeğinin yüzde 40-44'ü yağdır, gerisi küspedir. Küspe, yem fiyatlarına yansıdı. Ancak önümüzdeki sezona yaklaştıkça ayçiçeği yağı fiyatlarının aşağı ineceğine inanıyorum. Ayçiçeği dünyada var ve bundan ülkeler yararlanmak istiyor. Bizim bu konuda yapacağımız tek şey var. Çiftçimizi desteklememiz lazım. Çiftçimizi destekleyip üretimi artırırsak dışa bağımlı kalmadığımız zaman fiyatların daha iyi olacağını düşünüyorum."

Fransa'da halk, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınının 2021 boyunca süreceği endişesi ve kıtlığa neden olacağı korkusuyla gıda stokluyor.



AA

Bilgi Kaynakları Şirketinin (IRI) açıkladığı verilere göre, Fransızlar, kıtlık ve stokların tükeneceği endişesiyle uzun süre muhafaza edilebilen dondurulmuş gıda ve konserve satın almaya yöneldi.

Stoklanan ürünler arasında en çok tütsülenmiş balık, et, kıyma, ekmek ve donmuş sebzelerin yanı sıra dondurma da yer alıyor.

Ülkede, kaz ciğeri satışları yüzde 50, tütsülenmiş balık satışları yüzde 28, şampanya satışları ise yüzde 20 arttı.

Fransızların 2021 yazının çok sıcak geçeceği beklentisi nedeniyle dondurma stoklamaya yöneldikleri bildirildi.

Dondurma ve dondurulmuş sebze ürünleriyle tanınan market zinciri Thiriet'in dondurma satışlarının yüzde 200 arttığı belirtildi.

Ülkede 2013'te yaşanan at eti skandalından sonra et tüketimi düşmüştü ancak Kovid-19 salgınından bu yana et satışında büyük artış gerçekleşmişti.

TÜSİAD'dan ilk 'Dijital Türkiye Konferansı'

"Dijital Türkiye Konferansı" konferansında Yönetim Kurulu Başkanımız Hakan Güldağ'ın sorularını yanıtlayan TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Dijital Türkiye Yuvarlak Masa Başkanı Serkan Sevim, konferansı gelenekselleştirmek istediklerini söyledi.



Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) tarafından bu yıl ilki düzenlenen ve Dünya Gazetesi'nin de sponsorları arasında yer aldığı "Dijital Türkiye Konferansı" 27 Ocak 2021 tarihinde online olarak gerçekleştirilecek.

"Oyunun Kuralları Değil, Kendisi Değişti" temasıyla düzenlenen konferansın ilkinin bu yıl düzenleyeceklerini anlatan TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Dijital Türkiye Yuvarlak Masa Başkanı Serkan Sevim, 20 yıldan bu yana teknoloji eksenli birçok çalışma yapan TÜSİAD'ın bu konferansı gelenekselleştirmek istediğini söyledi. Konferans ile ilgili düzenlenen online etkinlikte Yönetim Kurulu Başkanımız Hakan Güldağ'ın sorularını yanıtlayan Sevim, dijitalin internetin bulunması ile ortaya çıktığını ve 1990'lı yıllarda dünyada ilk kez eBay ve Amazon gibi şirketlerin ticaret olarak kullanma fikri ile dijital dönüşümün başladığını anlattı.

Konferansta iş dünyasına yön veren duayen isimler de konuşmacı olarak yer alacak.

Maliye ikinci kez mücbir sebep ilan etti, bu kez kapsam daraldı

1 Aralık 2020'den geçerli olmak üzere İkinci kez mücbir sebep ilan edildi. Genelgeyle kapatılan işletmeler, yeniden açılana kadar bazı vergi yükümlülüklerinden muaf olacak.



COVID-19 sebebiyle daraltılmış mücbir sebep ilan edildi. COVID-19'un ekonomiye olan etkilerinin azaltılması amacıyla, salgın ve kısıtlamalardan etkilenen işyerlerine yönelik getirilen mücbir sebep hali, bu kez kapsamı daraltılarak yeniden uygulamaya sokuldu.

Resmi Gazete'de yayınlanan Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın 524 sayılı VUK tebliğine göre, mücbir sebep kapsamına, İşçileri Bakanlığı'nın genelgesiyle faaliyetlerine ara verilen veya faaliyetleri durdurulan işyerleri giriyor.

Bu işyerleri 1 Aralık 2020'den itibaren, faaliyete tekrar başlayana kadar, KDV, muhtasar, Form Ba-Bs, e-defter beyannamelerini vermeyecekler, tahakkuk eden vergileri de ödemeyecekler.

Kapsam daraltıldı

COVID-19 ile ilgili 2020 yılı Nisan ayında ilan edilen ilk mücbir sebepte, faaliyetleri durdurulanlar yanı sıra pandemi sebebiyle işleri etkilenen bir çok işyeri kapsamda yer alırken, bu kez kapsam daraltıldı.

İkinci mücbir sebep kapsamında, faaliyetleri tamamen durdurulan işyerleri girecek. İşçileri Bakanlığı 18 Kasım'da yayınladığı genelge ile sinema salonları, kahvehane, kiraathane, kır bahçesi, internet kafe, elektronik oyun salonu, bilardo salonları, lokaller ve çay bahçeleri ile halı sahaların faaliyetlerini durdurmuştu.

2020'de doğrudan yabancı yatırımlar yüzde 42 azaldı

Küresel doğrudan yabancı yatırımların Kovid-19 salgınının neden olduğu ekonomik gerilemenin etkisiyle 2020'de bir önceki yıla kıyasla yüzde 42 azalarak 859 milyar dolara gerilediği bildirildi.



Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD), 2020'ye ait **Küresel Yatırım Trendleri İzleme Raporunu** yayınladı.

Raporda, 2019'da 1,5 trilyon dolar olarak kaydedilen küresel doğrudan yabancı yatırımların geçen yıl yüzde 42 azalarak 859 milyar dolara gerileyeceğinin tahmin edildiği kaydedildi.

Söz konusu yatırımların 2005'ten bu yana ilk defa 1 trilyon doların altında kalması dikkat çekerken, raporda, "Böylesine düşük bir yatırım seviyesi en son 1990'larda görüldü. Geçen yılki küresel doğrudan yatırımlar, küresel mali krizinin yaşandığı 2008-2009'daki yatırımların yüzde 30'dan fazla altında kaldı." değerlendirmesinde bulunuldu.

Raporda, söz konusu yatırımların daha önce 2021'de yüzde 5 ila yüzde 10 arasında düşeceğini tahmin edildiği anımsatılarak, küresel ekonominin 2021'de toparlanacağına ilişkin tahminlere rağmen yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınının seyrine dair belirsizlik nedeniyle doğrudan yabancı yatırımların zayıf kalmasının beklendiği ifade edildi.

YATIRIMLAR EN ÇOK GELİŞMİŞ ÜLKELERDE AZALDI

Doğrudan yabancı yatırım akışındaki azalmanın en çok gelişmiş ülkelerde yoğunlaştığına dikkat çekilen raporda, gelişmiş ülkelere olan doğrudan yabancı yatırımların geçen yıl yüzde 69 azalışla 229 milyar dolara gerilediği kaydedildi. Raporda, Kuzey Amerika'daki doğrudan yabancı yatırım akışının ise yüzde 46 azalışla 166 milyar dolara geriledi, ABD'deki doğrudan yabancı yatırımların yüzde 49 azalarak 134 milyar dolara düştü. ABD'deki doğrudan yabancı yatırımlardaki azalışta, toptan ticaret, finansal hizmetler ve imalat sektörlerindeki yatırımların azalması etkili oldu.

Avrupa'ya yönelik yatırımların da azaldığına işaret edilen raporda, bölgedeki doğrudan yabancı yatırım akışının 3'te 2 azalışla 4 milyar dolara gerilediği aktarıldı. Raporda, İngiltere'deki doğrudan yabancı yatırımların ise sıfıra düştüğüne dikkat çekildi.

YATIRIMLARDAKİ EN BÜYÜK PAY GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERİN

UNCTAD'ın raporunda, gelişmekte olan ekonomilere yönelik doğrudan yabancı yatırımların, geçen yıl yüzde 12 azalarak 616 milyar dolara gerilediği, buna rağmen gelişmekte olan ülkelerin küresel doğrudan yabancı yatırımlardaki payının yüzde 72'ye yükselerek rekor kırdığı kaydedildi. Asya'daki gelişmekte olan ülkelerin 2020'de tahmini 476 milyar dolarlık doğrudan yabancı yatırım çektiği belirtilen raporda, Çin'e olan yatırımların yüzde 4 artarak 163 milyar dolara yükseldiği bildirildi.

TÜRKİYE VE HİNDİSTAN DİJİTAL SEKTÖRLERDE REKOR SAYIDA YATIRIM ÇEKİYOR

Raporda, gelişmekte olan bir diğer önemli ekonomi Hindistan'da ise 2020'de dijital sektördeki yatırımlarla desteklenen doğrudan yatırımların yüzde 13 büyümeye kaydettiği ifade edildi.

Raporda ayrıca, Hindistan ve Türkiye'nin e-ticaret platformları, veri işleme ve dijital ödeme hizmetleri dahil olmak üzere dijital sektörlerde rekor sayıda yatırım çektiği vurgulandı.

Gıda zammında Erdoğan'dan açıklama: Çözüme kavuşturacağız

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan peşpeşe gelen gıda zamlarıyla ilgili “Bu konuyu bir çözüme kavuşturacağız” ifadelerine bulundu.



Artan döviz kuru ve enflasyon baskısıyla gıda ürünlerine peş peşe zamlar gelmeye başladı. Fiyat artışlarının yanına bir de fahiş fiyat uygulayan firmalar eklenince vatandaş çarşıya pazara çıkamaz oldu. Gıda fiyatlarında fahiş fiyatlara "bu ülkenin ekonomisinden ben sorumluyum" diye Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın müdahale edeceği öğrenildi.

"ERDOĞAN DURUMA MÜDAHALE EDECEK"

Koronavirüs salgını bahane eden bazı market zincirleri ayçiçek yağından yumurtaya kadar birçok gıda ürününde peşpeşe zam uygulamaya başlarken Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'dan bu durumla ilgili çalışma başlatacağı bildirildi.

Geçtiğimiz günlerde Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Başkanı Bendevi Palandöken, İstanbul'da Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından kabul edildi. Palandöken'in gıda fiyatlarındaki anormal artışlarla ilgili bilgi aktardığı, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın da, “Bu konuyu mutlaka çözüme ulaştıracamız” dediği açıklandı.

Gıda fiyatlarındaki fahiş fiyat artışlarının bu hafta yapılacak Kabine Toplantısında da gündeme gelmesi bekleniyor. Toplantıda, gıda fiyatlarındaki artışlara karşı alınabilecek yeni tedbirler konuşulacak.

Reform paketi şubatta açılacak

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın geçen kasım ayında yaptığı açıklamayla gündeme gelen yapısal reformları içeren taslağa son şekli veriliyor. Ekonomi ve hukuk alanında gerçekleştirilmesi öngörülen reformların, bu hafta AK Parti MYK toplantısında ele alınması ve şubat ayı içinde Cumhurbaşkanı tarafından kamuoyuna açıklanması bekleniyor.



Ekonomi ve hukuk alanında gerçekleştirilecek reformların bu hafta yapılacak AK Parti MYK toplantısında ele alınması ve Şubat ayı içerisinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından kamuoyuna açıklanması bekleniyor. 26 Ocak Salı günü toplanması beklenen AK Parti MYK'da, geçtiğimiz hafta Cumhurbaşkanı Erdoğan'a sunulan taslak metnin ele alınarak son şeklini alması bekleniyor.

Güven ortamı sağlanacak yabancı yatırımlar artacak

Reform kapsamında yapılacak yasal düzenlemelerin bu hafta çalışmalarına başlayacak Meclis gündemine Şubat ayından itibaren birden fazla yasa teklifi olarak gelmesi planlanıyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan, geçtiğimiz hafta hazırlıkların kamuoyuna sunma aşamasına geldiğini belirterek, önümüzdeki haftalar içerisinde açıklama yapılacağını söyledi.

Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan ile Adalet Bakanı Abdülhamit Gül'ün ekonomi ve iş dünyası ile ardı ardına yaptığı görüşmelerde iş ve ekonomi dünyasından gelen talepler çerçevesinde şekillenecek olan reform paketinin çatısını yatırım ortamını iyileştirecek, yabancı sermayenin girişine hız kazandıracak güven ortamını tesis

edecek düzenlemeler oluşturacak. Mülkiyet hakkını pekiştiren, sözleşme hürriyetini genişleten adımlar atılacak.

İdari düzenlemelere ilişkin adımlar da atılacak

Reform çalışmaları adalet ve ekonomi olmak üzere iki ayak üzerinde yürütülürken, yargı alanında yapılacak düzenlemelerde büyük ölçüde yol haritasını Yargı Strateji Belgesi oluşturuyor.

Reformlar sadece yasal değişiklikleri ile sınırlı kalmayacak idari düzenlemelerle de uygulamaya dönük adımlar atılacak. Yargı Strateji Belgesi kapsamında bugüne kadar üç ayrı paket Meclis'ten geçti.

İnsan Hakları Eylem Planı da açıklanacak

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), yüksek yargı organları, Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği (AB), Birleşmiş Milletler, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın kararları, raporları ve tavsiyeleri incelenerek hazırlık süreci yürütülen İnsan Hakları Eylem Planı açıklanacak. Yargı reformu kapsamında tutukluluk sürelerinin azaltılması, AYM'nin bireysel başvurular nedeniyle artan iş yükünün azaltılması, bireysel başvuru hakkının genişletilmesi hukuk reformu kapsamında gerçekleştirilecek.

Çevre, imar ve enerji için yerel mahkeme kurulacak

Ekonomi alanında yatırım ortamının iyileştirilmesi kapsamında yatırım izin süreçlerinin kısaltılması, ticari uyuşmazlıkların mahkeme yerine arabuluculuk ve tahkim yoluyla çözülmesi yaygınlaştırılarak, ihtisas gerektiren çevre, imar ve enerji gibi alanlarda yeni mahkemeler kurulacak. Özel sektör yatırımlarında izin süreçlerinin hızlandırılması amacıyla çerçeve bir yatırım kanununun çıkarılması da bekleniyor. Reformlar kapsamında Borçlar Kanunu'nda değişiklik, düzenleyici ve denetleyici kurumların yapılarının yeniden ele alınması, hacizle ilgili şartların gözden geçirilmesi bekleniyor.

Atina ile görüşmeler başlıyor

Türk ve Yunan heyetleri bugün İstanbul'da bir araya gelecek.



Türkiye ve Yunanistan heyetleri, iki ülke arasında kronikleşen sorun başlıkları için yaklaşık 5 yıl aradan sonra yeniden istikşafi görüşmeler için bir araya gelecek.

Kritik toplantının adresi İstanbul.

Türk heyetinin başında, Dışişleri Bakan Yardımcısı Sedat Önal olacak.

Önal'ın yanısıra istikşafi görüşmelere 2004'ten bu yana katılan ve halen Dışişleri Bakanlığı İkili Siyasi İşler ve Denizcilik-Havacılık-Hudut Genel Müdürlüğü görevini yürüten Büyükelçi Çağatay Erciyes'in de yer alması bekleniyor.

Yunanistan heyetine ise, diplomat Pavlos Apostolidis başkanlık edecek.

Apostolidis, 1984-1987 yılları arasında, Yunanistan'ın Ankara büyükelçiliğinde görev yapmıştı..

İstikşafi görüşmelere, Ege'de yaşanan sorunlara her iki tarafın da kabul edebileceği, "adil, kalıcı ve kapsamlı" çözüm için zemin hazırlamak amacıyla 12 Mart 2002'de Ankara'da başlanmıştı.

İki ülkenin dışişleri bakanlarının müsteşarları arasında yürütülen görüşmelerin sonuncusu olan 60. tur, 1 Mart 2016'da Atina'da yapılmıştı.

Dönemin Yunanistan hükümeti tarafından askıya alınan görüşmeler, bu tarihten sonra siyasi istişareler formatında devam etmiş ancak istikşafi çerçeveye dönmemişti.

İstikşafi görüşmelerde Yunanistan ve Türkiye arasında uzun yıllardır devam eden kıta sahanlığı, adalar ve adaların statüsü ile hava sahası gibi konular ele alınacak.

Kimyasal gübrede zam alarmı



Ali Ekber YILDIRIM

25 Ocak 2021 Pazartesi

Çiftçi, kimyasal gübre sezonu başlarken yüksek fiyat artışının şokunu yaşıyor. Gübre kullanımının en yoğun olduğu bir dönemde fiyatların hızla yükselmesi çiftçilerin sert tepkisine neden oldu. Sadece gübrenin fabrika çıkış fiyatında yüzde 65'in üzerinde artış var. Çiftçiler nakliye ve bayi kârı dahil edildiğinde yüzde 90'a yakın artan gübre fiyatlarının tarımsal üretim için en büyük tehdit olduğunu söylüyor.

Adana Çiftçiler Birliği Başkanı Mutlu Doğru, geçen yıl 20 Ocak'ta tonu 1650 lira olan üre gübresinin bu yıl 20 Ocak'ta 3 bin liraya satıldığını, DAP gübresinin aynı dönemde 1850 liradan 3 bin 450 liraya, 15-15-15 taban gübresinin 1700 liradan 2 bin 600 liraya, 20-20 taban gübresinin 1580 liradan 2 bin 450 liraya yükseldiğini söyledi. Doğru, bu fiyatlarla çiftçinin gübre alıp tarlasına atmasının zor olduğunu-maliyet düşürücü önlemler alınmasını istedi.

7 fabrikanın genel müdürü Ankara'ya çağrıldı

Türkiye'nin her bölgesinden çiftçilerin gübre fiyatlarındaki artışa tepki göstermesi Tarım ve Orman Bakanlığını harekete geçirdi. Bakanlık gübre sektörünün en büyük 7 firmasının genel müdürünü 22 Ocak Cuma günü acil olarak Ankara'ya çağırarak toplantı yaptı. Toplantıda fiyat artışının nedenleri üzerinde durulurken gübre üreticilerden fiyat indirimi yapmaları istendi. Gübre üreticileri ise, hammadde temininde yaşanan sorunlar ve ithalattaki fiyat artışları nedeniyle indirim bir yana gübre fiyatlarının daha da artabileceğini dile getirdi.

Toplantıda sektörün sorunları, artan fiyatlar ve alınması gereken önlemler konuşuldu. Bakan yardımcıları, üretici firmalara fiyat artışının nedenlerini sordu. Fiyatların aşağı çekilmesinin de talep edildiği toplantıda, sektör temsilcileri hammadde teminindeki güçlükleri, gübre takip sisteminin fabrikalara getirdiği ek maliyeti, dövizdeki artışa bağlı olarak hammadde ve ithal gübre fiyatının artmasını ve yeterli hammadde tedarikinin sağlanamaması sorunlarını dile getirdi. Sektör temsilcileri, bu sorunlara çözüm bulunamaması durumunda fiyatların daha da artabileceğini dile getirdi.



Tarım ve Orman Bakanlığı'nda yapılan toplantıya, Bakan Yardımcıları Ayşe Ayşin Işıkece, Mehmet Hadi Tunç, Bitkisel Üretim Genel Müdürü Mehmet Hasdemir ve ilgili bürokratlar, gübre sektöründeki en büyük üretici firmalardan Gübretaş, Toros Gübre, İGSAŞ, Bağfaş, Ege Gübre, Gemlik Gübre ve Eti Bakır'ın genel müdürleri katıldı.

Üre tarımının yanında sanayide de kullanılıyor

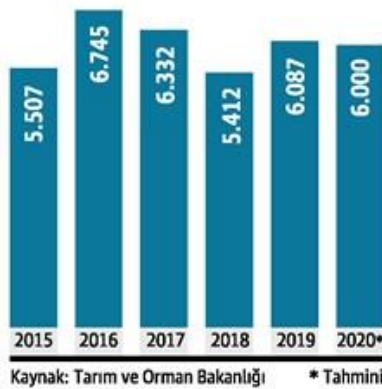
Bu dönemde çiftçilerin en çok ihtiyaç duyduğu ve aynı zamanda fiyatı en çok artan gübre çeşidi üre. Ürenin temininde ciddi sıkıntılar yaşanıyor. Türkiye'de üre gübresinin tek üreticisi İstanbul Gübre Sanayi AŞ'nin (İGSAŞ) yıllık üretim kapasitesi 561 bin ton. 2020 üretimi ise 504 bin ton.

Tek üretici konumundaki İGSAŞ'ın Genel Müdürü Turan Tok, DÜNYA'ya şu bilgileri verdi: "Hububat fiyatlarındaki artışa bağlı olarak bu yıl birçok ülkede bu ürünlerin ekimine yönelme var. Gübre talebinde de artış var. Bu nedenle ürün almakta zorlanıyoruz. Fabrika olarak yıllık kapasitemiz 561 bin ton. 2020 yılı üretimimiz 504 bin ton. Kapasitemizin yüzde 90'nını kullandık. Ayrıca 2020 yılında 515 bin 616 ton üre ithalatı yaptık. Sadece bizim üretim artı ithalatımız 1 milyon 19 bin 616 ton. Türkiye'nin 2020 yılı Kasım ayı sonu itibarıyla üre gübresi ithalatı 2 milyon 660 bin ton. Üre sadece tarımda gübre olarak kullanılmıyor, sanayide de kullanılıyor. 2020 yılı tarım+sanayi üre tüketimi 3 milyon 400 bin ton. Bizim İGSAŞ olarak ürettiğimiz, Türkiye üre gübresi tüketiminin yüzde 15'idir. 2020 yılı tarımda kullanılan üre gübresi 2020 Aralık ayı itibarıyla tahmini 1 milyon 800 bin ton. Mevcut durumda üretim ve ithalat tüketimi karşılamıyor. Bu nedenle fiyat artışları yaşanıyor. Biz çiftçimiz gübresiz kalmamasın, ihtiyacını karşılasın diye sanayiye kısarak veriyoruz. Üstelik kar marjımız da çok düşük. Neredeyse başa baş veriyoruz. Yeter ki ülkenin tarımsal üretimi etkilenmesin, verim düşmesin diye bakıyoruz."

İran ürün vermiyor, Mısır haftalık fiyat artırıyor

Türkiye'nin üre gübresini İran'dan ve Mısır'dan temin ettiğini hatırlatan Tok tedarikle ilgili yaşanan sorunu, "Amerika ve Avrupa'nın İran'a yönelik ambargosu nedeniyle İran'dan doğrudan ürün alamıyoruz. Bazı firmalar, kişiler İran'dan Umman'a oradan Türkiye'ye üre getiriyor. Onlardan alınabiliyor. Avrupa'dan da bazı ülkeler benzer yöntemlerle İran'da üretilen üre gübresini alıyor. Aralık ayı sonu, ocak başında teslim edilmesi gereken 125 bin tonluk siparişimizi alamadık. Kasımdan itibaren üre konusunda bir sıkıntı yaşanmaya başlandı. Herkes Mısır'a yöneldi" diye konuştu. Mısır'ın bu talebi görerek, her hafta ton başına 5-10 dolar artış yapmaya başladığını kaydeden Tok, şunları söyledi: "Yıllık bazda bakıldığında 2020 Ocak- Şubat dönemi Mısır'da ürenin tonu fob olarak (yükleme yapılan limanda gemiye teslim fiyatı) 240 dolardı. Martta 260 doların üzerine çıktı, sonra inişe geçti. Mayısta 220 doların altına düştü. Sonra tekrar yükseldi ağustos ve ekim dönemi 280-260 dolar bandındaydı, kasımdan itibaren çok hızlı bir yükseliş oldu. Şimdi her hafta fiyat artıyor. 14 Ocak 2021'de ton başına 330 dolardı, bir hafta sonra 21 Ocak'ta 350 dolar oldu. Bunlar hepsi fob fiyatlar. Örneğin, 21.01.2021 tarihli satış fiyatını dikkate aldığımızda, ürenin tonu fob 350 dolar. Mısır'dan İskenderun Limanı'na navlun-taşıma bedeli ton başına 20 dolar. Gübre Takip Sistemi için 9 dolar, gemiden tahliye, ara nakliye 5 dolar, torba, torbalama 7 dolar. Toplam 391 dolar. Dolar kuru 7.50 TL'ye göre maliyeti ton başına 2 bin 932 lira. Üreticiye satışı 3 bin lira civarı."

Türkiye gübre tüketimi
(Bin Ton)



Türkiye 2020/11 üre ithalatı

Menşei	Miktar (mt)
Umman	1.400.000
İran	910.569
Mısır	490.051
Türkmenistan	716.455
Ukrayna	222.302
Romanya	87.186
BAE	79.776
Hırvatistan	69.899
Rusya	29.884
İtalya	20.448
Libya	14.416
Azerbaycan	11.948
Diğer	6.405
Toplam	1.544
	2.660.882



Üre gübresinde 300 bin ton açık var

Türkiye'de gübre sezonunun başladığını hatırlatan İGSAŞ Genel Müdürü Turan Tok, yerli üretim dahil, stoklar, bağlantılar dikkate alındığında Türkiye'nin 300 bin ton üre gübresi açığı olduğunu belirtti. Tok, "İGSAŞ'ın, Aralık sonu, ocak başında sevk edilmesi gereken 125 bin ton üre gübresini hala bekliyoruz. Bırakın sevk edilmeyi üreyi taşıyacak gemi dahi henüz belli değil. Bağlantısı yapılan üreler sevk edilmeyince çiftçimizi bir nebze üresiz bırakmamak için 05.02.2021 tarihine kadar sevk edilmek üzere peşin üre aldık. Bize olan maliyeti 2 bin 900 lira. Mısır'daki üreticiler açıkladıkları fiyat alıcı bulunca ertesi gün satış fiyatlarını ton başına 5 dolar hatta 10 dolar arttırıyorlar. Bugün 350 dolar fob fiyatlarını gelecek hafta

arttıracaklarını tahmin ediyorum. İGSAŞ olarak biz stoktaki üre miktarı, ithal edilen üre miktarı ve bağlantı miktarlarını dikkate alarak bayilerimiz aracılığıyla çiftçilere verilecek üre satış fiyatlarını minimum kar hatta başa baş noktasında satış fiyatlarını belirliyoruz. Birinci önceliğimiz bayilerimiz bir başka ifade ile çiftçilerimizdir.

Diğer bir konu bayilere yapılan satışlarımızda fiyat, sipariş tarihindeki fiyattır. Gübreyi 30 gün içerisinde çekmesi yeterlidir. Bu 30 gün içerisinde gelen fiyat artışları bayilere yansıtılmamaktadır. Ancak bayiler satış fiyatlarını güncel fiyatlar ile çiftçimize satmaktadırlar. Sanayici kuruluşların üre ihtiyaçlarını, üretimlerini olumsuz etkilemeden sınırlı miktarda taleplerini karşılamaya çalışıyoruz” dedi.

Fiyatlar daha çok artacak

Üre arzında büyük sıkıntı yaşandığını, Avrupa’da, Amerika’da, Asya’da üre kullanımının başladığını, İran’da üretilen üre gübresinin büyük bir çoğunluğunun Brezilya’ya ihraç edilmeye başlandığını ileri süren Tok, “İran’dan Türkiye’ye sevk edilen gemi sayısı yok denecek kadar az. Bağlantılar İranlı üreticiler tarafından yerine getirilmiyor. Gümrük vergisine tabi olan Rusya, Orta Doğu ülkelerinin üre satış fiyatları gümrük vergileri ilave edilince Mısır fiyatları ile aynı seviyede. Üredeki sıkıntı DAP gübresinde de yaşanmaya başladı. 2020 yılı Eylül ayında ton başına fob 280 dolar olan DAP fiyatı bugün fob 445 dolar. Çok kısa bir zamanda DAP fabrika satış fiyatları 3 bin 750 lira olur. Fiyat artışları NPK gübrelerinde, AS ve yüzde 26 AN gübrelerinde de yaşanacaktır” bilgisini verdi.

Çiftçiye gübre desteği sağlanmalı

DIŞA bağımlılık, ithalat nedeniyle gübre fiyatlarını düşürülmesi çok zor görünüyor. Hükümet daha önce gübrede katma değer vergisini de sıfırladı. Uygun fiyata gübre temini için tek yol verilen gübre desteğinin artırılması. 2016’dan önce çiftçiye dekar başına verilen gübre desteği yüksekti. 2016’da gübre ve mazot desteği birleştirilerek bu destek azaltıldı. 2017’den itibaren mazotun yarısı bizden denilerek mazot desteğinde artış yapılırken gübrede dekar başına 4 lira ile sabitlendi. Çiftçi, 6 yıl önce 2015 üretim yılında hububat, yem bitkileri, baklagiller, yumrulu bitkiler, sebze ve meyve alanları için dekara 6 lira 60 kuruş, yağlı tohum ve endüstri bitkilerinde ise dekara 8 lira 25 kuruş gübre desteği alıyordu. En az destek verilen peyzaj ve süs bitkileri, özel çayır mera, orman emvali alanlar için bile dekara 4 lira 75 kuruş gübre desteği ödeniyordu. 2017’den bu yana çiftçi ne ekerse eksin dekara sadece 4 lira gübre desteği alıyor. Sadece 2020 ürünü için buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikale için gübre desteği dekar başına 8 lira açıklandı. Diğer tüm ürünlerde 4 lira olarak ödenecek. Maliyetlerin düşürülmesi için gübre desteğinin mutlaka artırılması gerekir.

Ya bir de yüksek faize karşı olmasaydık!



Alaattin AKTAŞ

25 Ocak 2021 Pazartesi

✓ ***Türkiye son on altı yıl boyunca her saniye iç ve dış borç faizi için 1.862 lira ödedi. Yani her saniye, bir asgari ücretlinin bir ayda kazandığının üçte ikisini faize veriyoruz.***

✓ ***Hazine, her ay 1.7 milyon asgari ücretlinin geliri kadar faiz ödemesi yapıyor.***

✓ ***Vergi yerine borç alarak, "Bu son" diye diye sürekli af çıkararak bir yere varamayacağımızı bakalım ne zaman anlayacağız...***

Öncelikle bir ricam var; bu yazıyı okumaya başladığınız an lütfen saatin kaç olduğuna bakın. Hatta mümkünse saniyeyi de kaydedin. Nedenini elbette açıklayacağım...

Bazen sayılar toplam olarak çok anlam ifade etmiyor. "Yılda şu kadar milyar lira ya da dolar borç faizi ödüyoruz" denilmesini çok kanıksadığımız, "Aman ne güzel, bir önceki yıla göre (örneğin) yüzde 20 düştü" ya da "Artış çok az" diye teselli bulduğumuz dönemler oluyor.

Ama elimize bir bütçe alıp o sayılara çok yakından baktığımızda, zaman dilimini olabildiğince küçülttüğümüzde karşımıza öyle bir tablo çıkıyor ki, inanmakta zorluk çekiyoruz.

Sayılar küçüldükçe sorun büyüyor!

Merkezi yönetimin son on altı yılda gerçekleştirdiği iç ve dış borç faiz ödemelerini çıkardık. "Niye on altı yıl" diye düşünenler olabilir; Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın sitesinde 2005-2020 dönemi verileri yer alıyor. Daha önceki yıllara gitmek de tabii ki mümkün ama genel eğilimin pek değişmediği biliniyor.

Önce toplam tutarları verelim.

Bu on altı yıllık dönemde merkezi yönetim iç borç için 743 milyar lira, dış borç için 68 milyar dolar faiz ödemesi yapmış.

Girişte de belirttiğimiz gibi on altı yıl toplamında bu tutarlar çok anlam ifade etmiyor; büyüklüğün boyutu pek algılanamıyor. Bu yüzden faiz ödemelerini aşama aşama küçülttük.

Sayılar küçüldükçe sorun büyüdü de büyüdü...

“On altı yıllık bir süre, bu kadar ödemeden ne olur ki” diye düşünenler çıkar mı bilmiyoruz ama gelin bu 743 milyarlık ödemeye biraz yakından bakalım.

On altı yılda 743 milyar ödediğimize göre yıllık ortalama ödeme 46 milyar lira.

Bu da demektir ki aylık ödeme 3.9 milyar lira.

Aydan güne geçelim, her gün 129 milyon lira ödenmiş.

Devam edelim; saatlik ödeme 5.4 milyon, dakikalık ödeme yaklaşık 90 bin lira.

Ve son basamak... Türkiye Hazinesi, son on altı yılda her saniye; gece gündüz, yaz kış, her saniye, aldığı iç borç için 1.493 lira faiz ödemiş.

Ödeme tutarı bununla kalsa yine iyi!

Bir de dış borç için yapılan faiz ödemesi var. Bu on altı yılda toplamda 67.8 milyar dolar, yani ilgili yılların kuruyla çevrildiğinde 183.6 milyar lira dış borç faizi ödemesi yapılmış. Bu 183.6 milyar lirayı zaman dilimleriyle küçülterek saniyeye indirgediğimizde her bir saniye yapılan ödeme 369 lira.

Yani bu on altı yılda her bir saniye iç borç için 1.493, dış borç için 369 lira olmak üzere 1.862 lira faiz ödemiştir.

2005-2020 dönemi iç ve dış borç faiz ödemesi

İç borç faizi	TL	Dolar karşılığı
Toplam	743.232.709.521	338.135.374.496
Yılda	46.452.044.345	21.133.460.906
Ayda	3.871.003.695	1.761.121.742
Günde	129.033.457	58.704.058
Saatte	5.376.394	2.446.002
Dakikada	89.607	40.767
Saniyede	1.493	679
Dış borç faizi	Dolar	TL karşılığı
Toplam	67.811.423.053	183.569.536.000
Yılda	4.238.213.941	11.473.096.000
Ayda	353.184.495	956.091.333
Günde	11.772.817	31.869.711
Saatte	490.534	1.327.905
Dakikada	8.176	22.132
Saniyede	136	369

HER SANİYE BİR ASGARİ ÜCRETİN ÜÇTE İKİSİ

2021 yılı için net asgari ücret 2.825 lira 90 kuruş olarak belirlendi. Türkiye geride kalan on altı yılda her bir saniye için iç ve dış borç faizine ne kadar ödedi, 1.862 lira.

Yani devlet, her saniye bir asgari ücretli işçinin bir ayda kazandığının tam üçte ikisi kadar faiz ödüyor.

Bu tutarlara bir de şu yönden bakalım:

İç ve dış borç faizi için her ay yapılan ödeme, o da geride kalan on altı yıl için, ortalama 4.8 milyar lira olmuş. Bu tutar 1 milyon 708 bin asgari ücretlinin bir aylık ücretine eşit.

Sözünü ettiğimiz bu ödemelerin yalnızca faiz ödemesi olduğunu vurgulayalım. Anapara ayrı ve o zaten aldığımız borcun geri ödenmesi. Ama bu anaparanın maliyeti, yükü, işte böylesine fazla.

YAZIYI NE KADAR ZAMANDA OKUDUNUZ?

Girişte, yazıyı okumaya başlarken saate bakmanızı rica etmiştim. Tabloyu da inceleyip saate tekrar bakın. Bu yazıyı bitirmeniz herhalde on dakika kadar sürmüştür. Yani 600 saniye...

İşte devlet bu 600 saniyede tam 1.117.200 lira daha faiz ödedi. Hayır hayır yanlışlık yok; tam 1.117.200 lira.

Biz saniyede neredeyse 2 bin lira faiz ödemekten kurtulamadığımız sürece “ne uzar, ne kısalır” durumunda bile olamaz, hep kısalırız.

Yıllardır süregelen “vergi alma borç al” politikasıyla, hepsi son olan(!) vergi aflarıyla bu 2 bin lirayı aşağı çekebilmek hiçbir şekilde mümkün olmaz.



Abdulkadir Selvi

Muhalefetin sistem önerisi

25 Ocak 2021

Muhalefet artık işi öğrendi. Sadece tenkit etmiyor, çözüm önerisi getiriyor.

Demokrasimiz açısından önemli bir gelişme. CHP ile İYİ Parti, “**güçlendirilmiş parlamenter sistem**” önerisini kendi içinde tartışmaya açtı. Önümüzdeki ay muhalefet partileri ortak bir platform oluşturup sistem önerisini netleştirecekler.

CUMHURBAŞKANLIĞI ÖNERİLERİNDEKİ FARK

CHP ile İYİ Parti’nin cumhurbaşkanı önerisinde küçük ama önemli bir fark bulunuyor. CHP sembolik cumhurbaşkanlığını, İYİ Parti ise tarafsız ama yetkili cumhurbaşkanlığını esas alıyor. İYİ Parti, Cumhurbaşkanı’nı günlük siyasi tartışmaların dışına çıkarıp, sistemin tıkanıdığı noktalarda ise etkili olmasını esas alıyor. Türkiye Cumhuriyeti’nin yönetilmesinde yetkili olması gerektiğine inanıyor. İki partinin önerisinde de Cumhurbaşkanı, Meclis tarafından seçilecek ve Cumhurbaşkanı seçilen kişinin partisiyle ilişkisi kesilecek. Cumhurbaşkanı temsili konumunda olacak.

CUMHURBAŞKANI’NIN YETKİLERİ

Cumhurbaşkanı ile başbakanın yetki çatışmasına girmemesi için üçlü kararname yeniden düzenlenecek. Devletin birliği ve bütünlüğünü temsilen yapılacak atamalarda Cumhurbaşkanı’nın onayı gerekecek. Onun dışında başbakan çalışacağı isimleri seçmede kimi atamaları tek imza ile gerçekleştirebilecek.

HÜKÜMET MECLİS’TEN KURULACAK

Hükümet, parlamentodan çıkacak. Güvenoyu zorunluluğu getirilecek. Başbakan ve bakanlar, Meclis’e karşı sorumlu olacak.

CHP İLE İYİ PARTİ ARASINDAKİ FARK

İleride değineceğimiz için burada sadece işaret etmekle yetineceğim. CHP’nin önerisi kısmen “**Meclis hükümeti**” modelini çağrıştırıyor. CHP, Almanya, İspanya ve Belçika’daki, “**yapıcı/kurucu güvensizlik**” modelini esas alıyor. Hükümet kuruluşu

kolaylaştırılırken, hükümetin yıkılması zorlaştırılıyor. Siyasi istikrarsızlığa neden olmamak için Meclis, başbakan üzerinde uzlaştığı takdirde hükümet düşürülebilir. İYİ Parti'nin modelinde de hükümetin Meclis içinden çıkması, başbakan ve bakanların parlamentoya karşı sorumlu olması hükmü getiriliyor. Hükümet hakkında güven oylaması, bakanlar için de gensoru müessesesi öneriliyor.

KILIÇDAROĞLU BAŞBAKANLIK MI İSTİYOR?

Millet ittifakının Cumhurbaşkanı adayı kim olacak konusu 2023 seçimlerinin en önemli sorusunu oluşturuyor. **Ekrem İmamoğlu, Mansur Yavaş ve Meral Akşener** isimleri konuşulurken, **Abdullah Gül** ismi şu sıralarda pek gündeme getirilmiyor. Ha, bir de **Kemal Kılıçdaroğlu**'nun adaylığı konusu var. **Kılıçdaroğlu**, bütçe görüşmelerinde Cumhurbaşkanı adayı olabileceği yönünde bir sinyal verdi ama hemen ardından, millet ittifakı ortakları olarak belirleyeceklerini söyledi. **Kılıçdaroğlu**'nun Cumhurbaşkanı adayı olmak yerine başbakan olmayı hedeflediği söyleniyor.

ÜMİT ÖZDAĞ'A İHRAÇ FORMÜLÜ

Ümit Özdağ'ın İYİ Parti'den ihracı yargıdan geri döndü. İYİ Parti İstanbul İl Başkanı **Buğra Kavuncu** hakkında "**FETÖ'cü**" iddiasında bulunduğu gerekçesiyle ihraç edilmişti. Ancak Ankara 1'inci Asliye Hukuk Mahkemesi, **Özdağ**'ın ihracını usulden bozdu. "**Adalet yerini buldu**" diyen **Ümit Özdağ**, sözlerinin arkasında olduğunu söylemişti. İYİ Parti'de **Ümit Özdağ**'ın yeniden ihracı için hazırlıklara başlandı. Ya GİK'ten yetki alınacak ya da genel başkan **Akşener**'in imzasıyla kesin ihraç talebiyle disipline sevk edilecek. Genel idare kurulu toplantısında, **Özdağ**'la ilgili yargı kararı hakkında bilgi verilmiş. Ancak **Özdağ**'ın ihracı için GİK'ten yetki istenmemiş. Ama bu istenmeyeceği anlamına gelmiyor. **Akşener**'in imzasıyla disipline sevk edilmesinin önünde de yasal olarak bir engel yok ama GİK'ten yetki alındıktan sonra tekrar harekete geçilecek. Bir yetkili, "**Ümit Özdağ'ın İYİ Parti'de siyaset yapma imkânı kalmadı**" dedi.

UĞUR MUMCU'NUN PEŞİNDE OLDUĞU NOT

VEFATINDAN bir süre önceydi. **Ecevit**'le Oran Sitesi'ndeki evinde röportaj yapıyordum. **Ecevit**'e "**Gladio**"yu sormuştum. Bütçesi ABD tarafından karşılanan, başbakanların dahi bilgisinin olmadığı devlet içindeki karanlık yapılanmayı ilk açıklayan Başbakan **Ecevit**'ti. Kendisi de Gladio'nun tertiplemediği suikast girişimlerine maruz kalmıştı. İzmir Çiğli Havaalanı'nda **Ecevit**'e sıkılan kurşun **Mehmet İsvan**'a isabet etmişti. Suikastta kullanılan silah ve mermisinin Türkiye'de bulunmadığı, bulunanların da çok özel durumlarda kullanıldığı tespit edilmişti. 1977 Taksim olayları ise başlı başına bir felaketti. Ben bunları sıralarken **Ecevit**, yüzünü acı bir şekilde buruşturarak beni dinliyordu. "**Taksim olaylarından ve İzmir suikastından sonra 2 kez başbakan oldunuz. Size yönelik suikastları neden aydınlatamadınız?**" diye

sordum. **Ecevit**, “**Karşıma bir duvar çıktı. Öbür tarafa geçemedik**” dedi. Soruyu çevirip bu kez, “**Yıllar sonra yeniden başbakan olduğunuzda bu dosyayı açtırmadınız mı?**” diye sordum. Bu kez, “**Sormaz olur muyum... Bir yere kadar geldik ama oradan sonra ilerleyemedik. Önümüze bir duvar çıktı**” demişti.



Bu duvar 24 Ocak 1993'te vahşi bir şekilde katledilen **Uğur Mumcu** suikastında da karşımıza çıkmıştı.

Emniyet Genel Müdürü **Mehmet Ağar**, sonradan inkâr etse de **Güldal Mumcu**'ya, “**Bir tuğla çekersem duvar yıkılır**” demişti.

O duvar Gladio'ydu.

Ecevit'in de **Uğur Mumcu**'nun mücadele ettikleri karanlık yapılanma.

ÖCALAN'LA İLGİLİ NOT



Uğur Mumcu suikastından sonra Meclis Milli Savunma Komisyonu Başkanı **Baki Tuğ**'a gitmiştim. **Baki Tuğ**, 12 Mart'ta **Deniz Gezmiş**'lerin idam cezasına çarptırıldığı mahkemenin savcısıydı. **Uğur Mumcu**'nun, **Baki Tuğ** hakkında olumlu düşünceler taşımadığını yazılarından biliyordum. O nedenle, "**Uğur Mumcu öldürülmeden kısa bir süre önce bana gelmişti. Eğer bu suikast olmasa görüşecektik**" deyince şaşırmıştım. "**Uğur Mumcu size neden geldi? Aranızın iyi olduğunu zannetmiyorum**" deyince **Baki Tuğ**, "**Uğur Mumcu, PKK ile ilgili bir kitap yazıyormuş. Bana Abdullah Öcalan'ın 12 Mart'ta tutuklandıktan sonra sıkıyönetim mahkemesi tarafından serbest bırakılması konusunu sordu. Sıkıyönetim mahkemesine MİT'ten gelen özel bir not üzerine bırakıldığı yönündeki bir bilginin peşindeydi**" demişti. İyice şaşırdım. "**Size böyle bir not geldi mi?**" diye sordum. **Baki Tuğ**, reddetmemişti. **Uğur Mumcu**'ya arşivinden o notu araştıracağı sözünü verdiğini söylemişti. "**Öldürülme bana gelecekti**" demişti. **Uğur Mumcu** öldürüldüğünde, bilgisayarında PKK hakkında yazdığı kitap çalışması vardı. Peki ben o notun peşine düştüm mü? Düştüm. **Baki Tuğ**'a birkaç kez sordum. Ama bir şey elde edemedim.



İbrahim Kahveci

Ucuz faiz ucuz hayat

Bakın burası çok önemli: Düşük faiz ülke batırır.

Bunu aslında ben söylemiyorum, bunu **Prof. Dr. Mike Tsionas Yunanistan'ın iflas sürecini** anlatırken söylüyor.

Tsionas, Yunanistan'da üretim sürecinin nasıl çöktüğünü, tarımın nasıl bittiğini ve borçların nasıl devasa boyutlara ulaştığını anlatırken ana nedenin ucuz faiz olduğunu söylüyor.

Ucuz faiz ucuz hayat sunuyor.

Ucuza borçlan ve çalışmayı bırak.

Üretim çöksün, tarım bitsin ve ülke borç batağına sapsansın.

Cumhurbaşkanı Erdoğan sürekli düşük faiz söylemini tekrarlıyor. Bu söylem aslında ülkemizin kötü yönetimini gizleyen ve suçlu olarak faizi göstermeye çalışan bir söylem.

Faiz aslında kötü yönetimin bir sonucu. Bunu kabullendiğimizde bazı sorunları da çözebiliriz. Teşhis doğru olmalı ki, tedavi de doğru olabilsin.

Soralım kendimize: Ucuz faizde üretim patlaması mı yaşadık? Yatırımlar zirveye mi çıktı?

Hayır...

Tüketim cenneti haline geldik ve yabancılara döviz bağımlılığımız arttı.

Ucuz faiz aslında ülkemizi çökertti.

Sadece döviz ihtiyacı bile bağımsız dış politika alanımızı bitirdi. Bakmayın görüntüde meydan okumalarımıza veya “eyyy ...” cümlelerimize.

Ucuz faiz ülke bağımsızlığımızı zedeledi.

Bugün ülkemizde temel sorun kötü yönetimdir. Hem kadro olarak hem de sistem olarak kötü yönetimin ekonomik sonuçlarını yaşıyoruz.

Asıl sorun buradadır.

Hem sistemin değişmesi zaruridir

Hem de kadroların değişmesi.

Çünkü -U- dönüşlerimiz bile artık kimseye güven vermiyor.

Sorunu faize bağlayıp, faizi de yeni MB Başkanı Naci Ağbal'a yükleyip sorumluluktan ve sorunlardan kimse kurtulamaz.

Sorun kötü yönetimdir...

ÜLKEMİZ ÇÖKÜYOR

Dünya Bankası listesine bakıyorum. Yıl 2002 ve kişi başına gelirimiz 3688\$.

O tarihte bizim gerimizde olup şimdi bizim üzerimizde olan ülkelere bakalım (Parantez içindekiler 2019 değerleri):

Kazakistan 1.658\$ (9.812\$)

Bulgaristan 2.093\$ (9.828\$)

Çin 1.149\$ (10.262\$)

Romanya 2.120\$ (12.920\$)

Aslında liste epey daha fazla. İki dikkat çekici nokta için bu ülkeleri verdim: AB süreci ile zenginleşme yaşayanlar ki biz de bir dönem bu tadı aldık ve yaşadık. İkinci nokta ise Çin gibi çok çalışan ülkeler...

Bu listede bizim açımızdan bir farklılık daha var. Biz 270 milyar doları kağıt üzerinde revizyonlarla yazdık. Yani toplam gelirimizin 1/3'ü kalem kağıt üzerinde arttı.

İyi ama buna rağmen dünya sıralamasında neden hala 19. sıradayız. Hatta 20. sıraya düşmemiz de an meselesi.

2000 yılında 17. sıradaydık ama Arjantin bizim gerimize düştü. Demek ki 3 ülke bizi geriden gelip geçti. Bunlar bizi geçen ülkeler şunlar: Rusya, Endonezya ve Suudi Arabistan.

Ama eğer 2016 yılındaki 146 milyar dolarlık son kağıt üstü revizyon olmasaydı şu anda İsviçre ve Polonya'da bizden daha büyük bir ekonomik güç olacaktı. Hatta Tayland, İsveç ve Belçika'da bizi geçme durumundaydı.

Kısaca işler hiç iyi gitmiyor.

Biz genç ve dinamik bir ülkeyiz. Bizim nüfusumuz ve dinamizmimiz bu ekonomik tabloyu hiç hakketmiyor.

Bu ülke bu fakirliği taşıyamaz.

Kan kaybeden ülke olarak dış politikada özellikle çıkarlarımızı korumakta çok zorlanıyoruz.

Hem toplam gelirden

Hem de kişi başı gelirden hem de toplam ülke gelirinde dünya sıralamasında kan kaybeden ve gerileyen bir Türkiye var. O zaman nasıl oluyor da Cumhurbaşkanı Erdoğan "Son 18 yılda Cumhuriyet tarihinin en başarılı 18 yılını yaşattık" diyebiliyor?

Bu işte bir doğru aramak durumundayız. Durumumuz hiç iyi değil... Abartıyorsun dersiniz, gidin listelere ve rakamlara bakın.



25 Ocak 2021, Pazartesi

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Siyasi muhalif olmak Rusya'da zor da Amerika'da kolay mı sanki?

Rusya'da muhalif siyasetçi Navalny taraftarlarının gösteriler yaptıkları ve bu gösterilere katılanlardan yüzlerce kişinin gözaltına alındıkları haberlerle yayınlandı. Bu haberlere ilişkin yorumlarda da Rusya Federasyonu Başkanı Putin'in zaten bir diktatör olduğu ve bu ülkede muhalif olmanın imkansızlığı vurgulandı.

Bir demokrasi mi?

Doğal olarak bu haberleri okurken, Rusya gibi olmayan ve demokrat olan bir özgürlükçü bir ülkeye eğildik. Yeni Başkan Biden'ın konuşmasında demokrasi ve birlik kelimelerini defalarca tekrarladığına göre, bu ülke Amerika Birleşik Devletleri olabilirdi. Demek siyasi muhalif olmayı tasarlayanlar Rusya'yı değil Amerika Birleşik Devletleri'ni gözlerine kestirmeliydiler.

Gerçekler

Gelelim gerçeklere... Şu anda bu ülkedeki en önemli muhalif siyasetçi Donald Trump'tır. Başkanlık seçiminde 75 milyon oy almıştır ve iddiasına göre Biden oy sayımlarındaki hile ile seçimi kazanmıştır. Ama sonuçta Trump Beyaz Saray'ı Biden'a terk edip, Florida'ya gitmiştir. Biden da görkemli bir törenle başkanlık yeminini etmiştir.

Olacak iş değil

Peki sonra ne oluyor? 8 Şubat'ta Trump'ın görevinden azledilmesi için, ABD Senatosu'na bir teklif geliyor. Daha önce Temsilciler Meclisi'ndeki Demokrat çoğunluk Trump'ın azledilmesi için oy vermişti. Bu noktada bir düşünelim... Böyle demokrat, özgürlükçü ve birlikten yana olan bir yönetim, en güçlü rakibi böylesine bir proje ile sıkıştırır mı? Ayrıca zaten görevi bırakmış olan Trump nasıl ve neden o görevden azledilebilir?

Hepsi aynı

Bu azil girişimi, Trump 2024'te yeniden aday olamasın diye başlatıldı. Başta da söylediğimiz gibi Rusya'da muhalif olmak kolay değil. Ama görüldüğü gibi Amerika'da muhalif olmak çok mu kolay sanki? Eğer Trump başkanken ona uygulanan sansürleri de düşününce, " **Ha Amerika ha Rusya**" demiyor musunuz?